

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

№4 (2)

ISSN: 2992-8982

<https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz/>

2026

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Bosh muharrir:

Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich

Elektron nashr. 2026-yil, aprel.

Bosh muharrir o'rinbosari:

Karimov Norboy G'aniyevich

Muharrir:

Qurbonov Sherzod Ismatillayevich

Tahrir hay'ati:

Salimov Oqil Umrzoqovich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Abduraxmanov Kalandar Xodjayevich, O'zbekiston Fanlar akademiyasi akademigi
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Rae Kvon Chung, Janubiy Koreya, TDIU faxriy professori, "Nobel" mukofoti laureati
Osman Mesten, Turkiya parlamenti a'zosi, Turkiya – O'zbekiston do'stlik jamiyati rahbari
Axmedov Durbek Kudratillayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Sayfullo Normatovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Abduraxmanova Gulnora Kalandarovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Kalonov Muxiddin Baxritdinovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Siddiqova Sadoqat G'afforovna, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Xudoyqulov Sadirdin Karimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Maxmudov Nosir, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Samadov Asqarjon Nishonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, professor
Slizovskiy Dimitriy Yegorovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Axmedov Ikrom Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Eshtayev Alisher Abdug'aniyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xajiyev Baxtiyor Dushaboyevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Hakimov Nazar Hakimovich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Musayeva Shoiraz Azimovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), professor
Ali Konak (Ali Ko'nak), iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor (Turkiya)
Cham Tat Huei, falsafa fanlari doktori (PhD), professor (Malayziya)
Foziljonov Ibrohimjon Sotvoldixo'ja o'g'li, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dots.
Faxridinov Zafarjon Faxridin o'g'li, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi HIJQKD boshqarma boshlig'i
Utayev Uktam Choriyevich, Anijon viloyati prokurorining o'rinbosari
Ochilov Farkhod, O'zb. Res. Bosh prokuraturasi IJQK Departamentining Namangan viloyati boshqarmasi boshlig'i
Buzrukhonov Sarvarxon Munavvarxonovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Axmedov Javohir Jamolovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Toxirov Jaloliddin Ochil o'g'li, texnika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), katta o'qituvchi
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), v.b. dots.
Djudi Smetana, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Krissi Lyuis, pedagogika fanlari nomzodi, dotsent (AQSH)
Glazova Marina Viktorovna, Iqtisodiyot fanlari doktori (Moskva)
Nosirova Nargiza Jamoliddin qizi, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Sevil Piriyeva Karaman, falsafa fanlari doktori (PhD) (Turkiya)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon o'g'li, TDIU ITI departamenti rahbari
Ochilov Bobur Baxtiyor o'g'li, TDIU katta o'qituvchisi
Golischeva Yelena Vyacheslavovna, Iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent.
Abdukarimova Dinara Rustamxonovna, bank-moliya akademiyasi professori, DSc., professor.
Ikramov Murod Akramovich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Editorial board:

Salimov Okil Umrzokovich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Abdurakhmanov Kalandar Khodjayevich, Academician of the Academy of Sciences of Uzbekistan
Sharipov Kongiratbay Avezimbetovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Rae Kwon Chung, South Korea, Honorary Professor at TSUE, Nobel Prize Laureate
Osman Mesten, Member of the Turkish Parliament, Head of the Turkey–Uzbekistan Friendship Society
Akhmedov Durbek Kudratillayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Sayfullo Normatovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Abdurakhmanova Gulnora Kalandarovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Kalonov Mukhiddin Bakhridinovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Siddikova Sadokat Gafforovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogical Sciences
Khudoykulov Sadirdin Karimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Makhmudov Nosir, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Yuldashev Mutallib Ibragimovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Samadov Askarjon Nishonovich, Candidate of Economic Sciences, Professor
Slizovskiy Dmitriy Yegorovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Mustafakulov Sherzod Igamberdiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Akhmedov Ikrom Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Eshtayev Alisher Abduganiyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khajiyev Bakhtiyor Dushaboyevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khakimov Nazar Khakimovich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Musayeva Shoirazimovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Professor
Ali Konak, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor (Turkey)
Cham Tat Huei, Doctor of Philosophy (PhD), Professor (Malaysia)
Foziljonov Ibrokhimjon Sotvoldikhoja ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Fakhridinov Zafarjon Fakhridin ogli, Head of the DCEC under the Prosecutor General's Office of the Rep. of Uzb.
Utayev Uktam Choriyevich, Deputy Prosecutor of Anijan Region
Ochilov Farkhod, Head of the Namangan Regional Department of the Department of Internal Affairs of Rep. of Uzb.
Buzrukkhonov Sarvarkhon Munavvarkhonovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Akhmedov Javokhir Jamolovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences
Tokhirov Jaloliddin Ochil ugli, Doctor of Philosophy (PhD) in Technical Sciences, Senior Lecturer
Bobobekov Ergash Abdumalikovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Acting Associate Professor
Judi Smetana, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Chrissy Lewis, Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor (USA)
Glazova Marina Victorovna, Doctor of Sciences in Economics (Moscow)
Nosirova Nargiza Jamoliddin kizi, Doctor of Philosophy (PhD) in Economic Sciences, Associate Professor
Sevil Piriyea Karaman, Doctor of Philosophy (PhD) (Turkey)
Mirzaliyev Sanjar Makhamatjon ugli, Head of the Department of Scientific Research and Innovations, TSUE
Ochilov Bobur Bakhtiyor ugli, Senior lecturer at TSUI
Golisheva Yelena Vyacheslavovna, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Abdukarimova Dinara Rustamkhanovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Ikramov Murod Akramovich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Nazarova Ra'no Rustamovna, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor

Ekspertlar kengashi:

Berkinov Bazarbay, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Po'latov Baxtiyor Alimovich, texnika fanlari doktori (DSc), professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, falsafa fanlari doktori (DSc), professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), professor
Xalikov Suyun Ravshanovich, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Rustamov Ilhomiddin, iqtisodiyot fanlari nomzodi, dotsent
Hakimov Ziyodulla Ahmadovich, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Kamilova Iroda Xusniddinovna, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
G'afurov Doniyor Orifovich, pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD)
Fayziyev Oybek Raximovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Tuxtabayev Jamshid Sharafetdinovich, iqtisodiyot fanlari bo'yicha falsafa doktori (PhD), dotsent
Xamidova Faridaxon Abdulkarim qizi, iqtisodiyot fanlari doktori, dotsent
Yaxshiboyeva Laylo Abdisattorovna, katta o'qituvchi
Babayeva Zuhra Yuldashevna, mustaqil tadqiqotchi
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Geografiya fanlari doktori, professori
Umirzoqov Ja'sur Artiqboy o'g'li, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent
Zebo Kuldasheva, iqtisodiyot fanlari doktori (DSc), dotsent

Board of Experts:

Berkinov Bazarbay, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Pulatov Bakhtiyor Alimovich, Doctor of Technical Sciences (DSc), Professor
Aliyev Bekdavat Aliyevich, Doctor of Philosophy (DSc), Professor
Isakov Janabay Yakubbayevich, Doctor of Economic Sciences (DSc), Professor
Khalikov Suyun Ravshanovich, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Rustamov Ilhomiddin, Candidate of Economic Sciences, Associate Professor
Khakimov Ziyodulla Akhmadovich, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Kamilova Iroda Xusniddinovna, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics
Gafurov Doniyor Orifovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Pedagogy
Fayziyev Oybek Raximovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Tukhtabayev Jamshid Sharafetdinovich, Doctor of Philosophy (PhD) in Economics, Associate Professor
Khamidova Faridaxon Abdulkarimovna, Doctor of Economic Sciences, Associate Professor
Yakhshiboyeva Laylo Abdisattorovna, Senior Lecturer
Babayeva Zuhra Yuldashevna, Independent Researcher
Komilova Nilufar Karshiboyevna, Doctor of Geographical Sciences, Professor
Umirzokov Jasur Artiqboy ugli, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor
Zebo Kuldasheva, Doctor of Economic Sciences (DSc), Associate Professor

- 08.00.01 Iqtisodiyot nazariyasi
- 08.00.02 Makroiqtisodiyot
- 08.00.03 Sanoat iqtisodiyoti
- 08.00.04 Qishloq xo'jaligi iqtisodiyoti
- 08.00.05 Xizmat ko'rsatish tarmoqlari iqtisodiyoti
- 08.00.06 Ekonometrika va statistika
- 08.00.07 Moliya, pul muomalasi va kredit
- 08.00.08 Buxgalteriya hisobi, iqtisodiy tahlil va audit
- 08.00.09 Jahon iqtisodiyoti
- 08.00.10 Demografiya. Mehnat iqtisodiyoti
- 08.00.11 Marketing
- 08.00.12 Mintaqaviy iqtisodiyot
- 08.00.13 Menejment
- 08.00.14 Iqtisodiyotda axborot tizimlari va texnologiyalari
- 08.00.15 Tadbirkorlik va kichik biznes iqtisodiyoti
- 08.00.16 Raqamli iqtisodiyot va xalqaro raqamli integratsiya
- 08.00.17 Turizm va mehmonxona faoliyati

Muassis: "Ma'rifat-print-media" MChJ

Hamkorlarimiz: Toshkent davlat iqtisodiyot universiteti, O'zR Tabiat resurslari vazirligi, O'zR Bosh prokuraturasi huzuridagi IJQK departamenti.

Jurnalning ilmiyligi:

“Yashil” iqtisodiyot va taraqqiyot” jurnali

O'zbekiston Respublikasi
Oliy ta'lim, fan va innovatsiyalar
vazirligi huzuridagi Oliy
attestatsiya komissiyasi
rayosatining
2023-yil 1-apreldagi
336/3-sonli qarori bilan
ro'yxatdan o'tkazilgan.

MUNDARIJA

RAQAMLI IQTISODIYOTDA “AKT XIZMATLARI” TUSHUNCHASI VA ULARNING EKSPORT SALOHİYATI.....	14
Shermatov Sherzod Xotamovich RAQAMLI MARKETING STRATEGIYALARINI TAKOMILLASHTIRISH ORQALI KORXONALAR RAQOBATBARDOSHLIGINI OSHIRISH MEXANIZMLARI	20
Amonov Mirzohid Tuymuratovich, Xodjayev Anvar Rasulovich TIJORAT BANKLARINING BYUDJET MABLAG’LARI HISOBIGA MOLİYALASHTIRILADIGAN LOYIHALARDAGI ISHTIROKINI KUCHAYTIRISH MEXANIZMLARI	26
Maxmudov Rahimjon Hamid o’g’li KORPORATIV BOSHQARUV SAMARADORLIGINI OSHIRISHNING STRATEGIK YO’NALISHLARI.....	33
Shakirova Gulbaxor Sharipdjanovna YASHIL IQTISODIYOTGA O’TISHDA XORIJIY TAJRIBALAR TAHLILI VA UNI O’ZBEKISTON SHAROITIDA QO’LLASH IMKONIYATLARI	38
Ne’matova Mavsuma, Xolmamatov Diyorbek ВЛИЯНИЕ НАЛОГООБЛОЖЕНИЯ НА ИНВЕСТИЦИОННУЮ АКТИВНОСТЬ ПРОМЫШЛЕННЫХ ПРЕДПРИЯТИЙ В УЗБЕКИСТАНЕ.....	43
Буранова Лола Вахобовна ФИНТЕХ-ЭКОСИСТЕМА КАК ФАКТОР ИНКЛЮЗИВНОГО И УСТОЙЧИВОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ УЗБЕКИСТАНА: СТРУКТУРНЫЙ АНАЛИЗ И ПЕРСПЕКТИВЫ ТРАНСФОРМАЦИИ	54
Эшмуротов Дониёр Ихтиёр угли ZAMONAVIY MARKETING KONSEPSIYALARI ASOSIDA XIZMATLAR RAQOBATBARDOSHLIGINING USLUBIY JIHATLARI.....	60
Ostonaqulova Gulsaraxon Matyoqub qizi, Fayzullayeva Zamira Alijonovna XIZMAT KO’RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA’MINLASHDA SERVIS XAVFSIZLIGI INDEKSI: SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA	64
Shodmanova Zubayda Ubaydullayevna QURILISH FAOLIYATI SOHALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ILG’OR XORIJIY TAJRIBALARI	73
Xusanov Kamoliddin Xolmamat o’g’li INSON KAPITALI VA KADRLAR SALOHİYATINI BOSHQARISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI	73
Abdullo Sohibov O’ZBEKISTONDA URBANIZATSIYA JARAYONLARI JADALLASHUVI VA UNING HUDUDIIY XUSUSIYATLARI	84
Mamanazarov Oybek Shomurodovich KORXONALAR MOLİYAVIY HOLATINI MOLİYAVIY HISOBOTNING XALQARO STANDARTLARI (MHXS) ASOSIDA BAHOLASHNING NAZARIY-METODOLOGIK ASOSLARI	91
Xamidov Javoxir Shavkat o’g’li BIZNES JARAYONLARINI MONITORING QILISH TIZIMINING HOZIRGI HOLATI TAHLILI.....	95
Dadajonova Madina Ravshan qizi O’ZBEKISTON VA XORIJIY MAMLAKATLARDA BENEFITSIAR MULKDOR KONSEPSIYASINI QO’LLASHNING DOLZARB MASALALARI	100
Ochilov Farhod Malikovich O’ZBEKISTONDA YASHIL IQTISODIYOTGA O’TISHNING MAKROIQTISODIY SAMARADORLIGINI BAHOLASH (GDP, BANDLIK VA INVESTITSİYALAR KESIMIDA)	106
Hayitov Jamshid Xolboyevich	

INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI.....	111
Mamatqulova Hafiza Bahodir qizi IPOTEKA BOZORI MUAMMOLARINING EMPERIK TAHLILI VA ULARNI BARTARAF ETISH STRATEGIYALARI.....	118
Ollokulova Feruza Mansurovna, Safarova Dilrabo Baxriddin qizi MILLIY IQTISODIYOT RAQOBATIDA NAZARIY VA AMALIY QARASHLAR.....	122
Karimova Iroda Abdusattarovna KORPORATIV BANK XIZMATLARIGA INNOVATSION TEXNOLOGIYALAR HAMDA ZAMONAVIY BIZNES MODELLARNI JORIY ETISHNING STRATEGIK YO'NALISHLARI.....	128
Qurbonov Abror Abdullayevich GREEN ECONOMY DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN AND INDONESIA: A COMPARATIVE STUDY.....	133
Ibrokhimova Iroda Ikromjon Kizi. Askolani. Javlijev Nuriddin Bektemir o'g'li AHOLI BANDLIGINI TA'MINLASHDA REKRUTING AGENTLIKLARINING O'RNI.....	142
Sherkulova Nodirabegim Baxordin qizi ФАКТОРЫ ТЕКУЧЕСТИ КАДРОВ И МЕХАНИЗМЫ УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА В СОВРЕМЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ УЗБЕКИСТАНА.....	148
Джураева Гузаль Шавкатовна BUDJET DAROMADLARI TARKIBIDAGI SOLIQLARNING ULUSHINI BOSHQARISH.....	156
Abduraxmonova Gulmira Sobir qizi RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA AVTOSERVIS SHOXOBCHALARINI BOSHQARISHNI TAKOMILLASHTIRISH.....	161
Marqayev Xurshid Aliqulovich THE ECONOMIC NATURE OF HUMAN CAPITAL AND ITS RECOGNITION IN ACCOUNTING AS AN OBJECT OF ECONOMIC ANALYSIS.....	165
Zafar Qodirov Abdivaxobovich O'ZBEKISTON IQTISODIYOTIDA RAQAMLI TRANSFORMATSIYA JARAYONLARINING SAMARADORLIGINI BAHOLASH.....	170
Ibragimov G'ayrat Ablaqulovich. Tursunov Ozod Matlubovich Shukurova Nilufar Qahramonova IMPROVING THE EFFICIENCY OF INNOVATIVE SERVICES IN THE DIGITAL ECONOMY.....	175
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich NODAVLAT NOTIJORAT TASHKILOTLARI MOLIYAVIY BARQARORLIGINI BAHOLASHDA INTEGRAL KO'RSATKICHLAR TIZIMINI TAKOMILLASHTIRISH.....	179
Aliyev Arslon Salom o'g'li A STUDY ON THE COLLABORATIVE MECHANISM OF DIGITAL ARCHIVES GOVERNANCE AND TALENT GOVERNANCE: AN ANALYSIS BASED ON JOB COMPETENCY, PERFORMANCE EVALUATION, AND ORGANIZATIONAL EFFECTIVENESS.....	184
Wang Biao USTAMA ISHLAB CHIQUARISH XARAJATLARINING MAZMUNI VA UNI XALQARO STANDARTLARGA MUVOFIQ TAKOMILLASHTIRISH.....	190
Tashnazarova Dilfuza Samiddinovna INTEGRATSIYA SAMARADORLIGINI O'LCHASHNING METODOLOGIK MODELI VA INDIKATORLAR TIZIMI.....	195
Aliqulov Abbos Baxtiyor o'g'li XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA XIZMATLAR SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	202
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	

MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	207
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	
TO'QIMACHILIK SANOATI KORXONALARIDA IQTISODIY RESURLARDAN SAMARALI FOYDALANISH YO'LLARI	213
L.S. Azimova	
THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF IFRS AND FINANCIAL REPORTING	218
Tojiboyev Abdullajon Kamoliddin o'g'li	
PAXTA-TO'QIMACHILIK SANOATIDA DAVLAT-XUSUSIY SHERIKLIKNING HUQUQIY ASOSLARI	223
Abdullayev Hamidulla Abdug'ani o'g'li	
TURIZM KORXONALARIDA XIZMATLAR SIFATINI OSHIRISH ORQALI RAQOBATBARDOSHLIKNI KUCHAYTIRISHNING ZAMONAVIY BOSHQARUV MEXANIZMLARI	227
Ergasheva Zarifa Baxtiyarovna	
CHO'L-YAYLOV CHORVACHILIGI MAJMUASI RIVOJLANTIRISH	232
Nurmanov Sherzod Xujayarovich	
KREDITORLAR REYTINGINI MASHINAVIY O'QITISHGA ASOSLANGAN BASHORATLASH ALGORITMLARI	237
Beknazarov Ulug'bek Zafar o'g'li	
MIKROIQTISODIYOTDA ISTE'MOLCHILAR XULQ-ATVORI VA TALAB SHAKLLANISHI OMILLARI	242
Raximov Azizbek Saliyevich	
OLIY TA'LIMNI MOLIYALASHTIRISHNING ILG'OR XORIJIY Tajribasi: AQSH MISOLIDA.....	246
Kurbanov Baxodir Negmatullayevich	
O'ZBEKISTON TURIZM INDUSTRIYASINI BOSHQARISHDA INNOVATSION YONDASHUVLARNI JORIY ETISH USULLARI	250
Ashurova Shaxnoza Almasovna	
RAQAMLI IQTISODIYOT SHAROITIDA OMMAVIY AXBOROT VOSITALARI KORXONALARINING MOLIYAVIY BARQARORLIGINI TA'MINLASHNING NAZARIY ASOSLARI.....	257
Sharipova Shahlo Istamovna	
XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALAR ASOSIDA XIZMATLAR SIFATINI TAKOMILLASHTIRISH.....	262
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
XIZMATLAR SOHASIDA MIJOZ QONIQLASHINI OSHIRISH MEXANIZMLARI: QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI MISOLIDA	278
Aqsungul Usenova Tenel qizi, Qoraqalpoq davlat universiteti	
Dawletmuratov Adilbay Mirzaboyevich	
O'ZBEKISTONDA QANDOLAT MAHSULOTLARI BOZORINING SHAKLLANISHI VA RIVOJLANISH XUSUSIYATLARI.....	283
Azlarova Munira Muhammad-Amin qizi	
TA'LIM XIZMATLARI BOZORINI SHAKLLANTIRISH, RIVOJLANTIRISH VA KO'RSATKICHLARINI O'RGANISH.....	289
Bozorova Madina Raxmat qizi	
IMPROVING SERVICE QUALITY MONITORING IN SERVICE ENTERPRISES BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES	294
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
KREDITLASH MEXANIZMINING ILMIY-NAZARIY ASOSLARI VA UNING TARIXIY RIVOJLANISH BOSQICHLARI	299
Ortiqov Husan Usmonaliyevich	

O'ZBEKISTONDA QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORI MUAMMOLARI VA RIVOJLANISH YO'NALISHLARI	304
Abdusalomov Ozodbek Baxtiyor o'g'li XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY XAVFSIZLIGINI TA'MINLASHDA SERVIS XAVFSIZLIGI INDEKSI: SAMARQAND VILOYATI MISOLIDA	311
Shodmanova Zubayda Ubaydullayevna O'ZBEKISTONDA EKSPORTNI OSHIRISHDA AKT RIVOJLANISHINING O'RNI.....	315
Sadriddinov Ulug'bek Jaloliddin o'g'li QURILISH FAOLIYATI SOHALARIDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING ILG'OR XORIJIY TAJRIBALARI.....	322
Xusanov Kamoliddin Xolmamat o'g'li INSON KAPITALI VA KADRLAR SALOHİYATINI BOSHQARISHNING NAZARIY KONSEPSIYALARI	326
Abdullo Sohibov SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA TIJORAT BANKLARIDA RISK-MENEJMENT SAMARADORLIGINI OSHIRISH	331
Davronov Sanjar Ziyotovich SUN'IY INTELLEKT TEXNOLOGIYALARI ASOSIDA BOSHQARUV QARORLARINI QABUL QILISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	336
Ashrapova Noilaxon Niyazxanovna ISHLAB CHIQARISH KORXONALARINI BOSHQARISHDA RAQAMLI TEXNOLOGIYALARDAN FOYDALANISHNING XORIJIY TAJRIBASI TAHLILI VA UNGA ILMIY YONDASHUVLAR.....	340
Ochilov Baxtiyor Muminjonovich THEORETICAL AND METHODOLOGICAL FOUNDATIONS OF IFRS AND FINANCIAL REPORTING.....	346
Tojiboyev Abdullajon Kamoliddin ugli SIRKULYAR IQTISODIYOTGA O'TISH: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR	351
Astanakulov Olim Tashtemirovich Muxammad Id Balbaa (Muhammad Eid Balbaa) Habibe Elif Kutlugun (Habibe Elif Kutlugun) GLOBAL IQLIM O'ZGARISHI FONIDA EKOLOGIK SIYOSAT VA BARQAROR RIVOJLANISH STRATEGIYALARI.....	357
Xamzayev Abdushukur Xudoyqulovich INTERNATIONAL MARKETING STRATEGIES FOR UZBEKISTAN'S TEXTILE INDUSTRY: CHALLENGES, OPPORTUNITIES, AND ECONOMETRIC EVIDENCE	362
Aziz Kurbanovich Abdullaev Sarvarbek Allayev Erkin ugli Shavkat Asrolovich Ruziev DIRECTIONS FOR TOURISM DEVELOPMENT IN UZBEKISTAN BASED ON DIGITAL TECHNOLOGIES	369
Mirzaev Kulmamat Djanzakovich TEMIR YO'L TRANSPORTIDA SOLIQQA TORTISHNING O'ZIGA XOS XUSUSIYATLARI TAHLILI ("O'ZBEKISTON TEMIR YO'LLARI" AJ MISOLIDA).....	373
Barotov Baxtiyor Vaxobovich CHIQUINDILARNI QAYTA ISHLASHNING IQTISODIY SAMARADORLIGI VA BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI	377
Muxitdinova Kamola Alisherovna TRANSPORT LOGISTIKASIDA TAVAKKALCHILIKLARNI SUG'URTALASH: O'ZBEKISTON VA AQSH TAJRIBASI ASOSIDA TAQQOSIY TAHLIL.....	381
Jabborov Islom Xusan o'g'li YASHIL IQTISODIYOT SHAROITIDA XIZMAT KO'RSATISH KORXONALARINING IQTISODIY SALOHİYATINI BARQAROR BOSHQARISH.....	385
Xayrullayev Shaxram Yunus o'g'li	

RAQAMLI TRANSFORMATSIYA SHAROITIDA SERVIS KORXONALARIDA XIZMATLAR SIFATI BOSHQARUVINING ZAMONAVIY MODELLARI	392
Xudoyorov Lochinbek Bahromovich	
BIZNES JARAYONLARI MONITORINGI SAMARADORLIGINI BAHOLASH MEZONLARI VA KO'RSATKICHLARI.....	398
Dadajonova Madina Ravshan qizi	
SIRKULAR IQTISODIYOT KONSEPSIYASINI AMALGA OSHIRISHNI BAHOLASH KO'RSATKICHLARINI (INDIKATORLARINI) SHAKLLANTIRISH.....	403
Sharifxo'jayeva Xonzodaxon A'lo qizi	
TURIZM QISHLOQLARINI SHAKLLANTIRISH MEZONLARI VA INDIKATORLARI TIZIMI	408
Xudaynazarova Dilorom	
NODAVLAT OLIY TA'LIM MUASSASALARIDA MOLIYAVIY BOSHQARUV VA BOSHQARUV HISOB TIZIMINING AMALIYOTI: MUAMMOLAR VA TAKOMILLASHTIRISH YO'LLARI	416
Xojiboyev Muxiddin Shodimuxamedovich	
DAVLAT XARIDLARI JARAYONIDA XAVFLARNI IDENTIFIKATSIYA QILISH, TASNIFLASH VA RISKKA ASOSLANGAN ICHKI AUDITNI TAKOMILLASHTIRISH	421
Meliboyev Askar Eshmuratovich	
DEVELOPING GARMENT MANUFACTURING STRATEGY IN THE CONTEXT OF DIGITAL TRANSFORMATION	426
Mahbuba Rahmonova	
Feruza Mansurovna Ollokulova	
QORAQALPOG'ISTON RESPUBLIKASI QISHLOQ XO'JALIGIDA INVESTITSIYA SIYOSATINING IQTISODIY AHAMIYATI	430
Bakhit Mambetnazarov	
Atabek Tureev	
SOLIQ TUSHUMLARI VA MAJBURIY AJRATMALARNING DAVLAT MOLIYASIDAGI O'RNI: 2020-2025 YILLAR TAHLILI VA ISTIQBOLI.....	434
Olimov Shukurulla Dilshodjon o'g'li	
ФАКТОРЫ ТЕКУЧЕСТИ КАДРОВ И МЕХАНИЗМЫ УДЕРЖАНИЯ ПЕРСОНАЛА В СОВРЕМЕННЫХ ОРГАНИЗАЦИЯХ УЗБЕКИСТАНА	439
Джураева Гузаль Шавкатовна	
XIZMAT KO'RSATISH SOHASIDA KICHIK KORXONALAR IQTISODIY SAMARADORLIGINI OSHIRISH MEKANIZMLARINI TAKOMILLASHTIRISH.....	447
Mamirov Zamir Uzoq o'g'li	
XORIJIIY TO'G'RIDAN-TO'G'RI INVESTITSIYALARNI JALB ETISHDA O'ZBEKISTON TAJRIBASI: MUAMMOLAR VA ISTIQBOLLAR.....	453
Xatamov Nurbek Ochilidievich	
DAVLAT BYUDJETI XARAJATLARI HISOB VA TAHLILINING AMALDAGI TIZIMI	458
Ostonokulov Azamat Abdurkarimovich	
Tursinbaev Gafur Jolmurzaevich	
MOLIYAVIY HISOBOTLAR AUDITINI XALQARO STANDARTLAR ASOSIDA TAKOMILLASHTIRISH ISTIQBOLLARI	464
Elomonov Dadaxon Ozodullayevich	
СТРАХОВАНИЕ КАК ИНСТРУМЕНТ СНИЖЕНИЯ ФИНАНСОВЫХ ПОТЕРЬ ОТ НЕПРЕДВИДЕННЫХ РИСКОВ, ОКАЗЫВАЮЩИХ ВЛИЯНИЕ НА ПРЕДПРИНИМАТЕЛЬСКУЮ ПРИБЫЛЬ (ДОХОД).....	470
Азимжон Мелиев Муродулло угли	
A STUDY ON THE COLLABORATIVE MECHANISM OF DIGITAL ARCHIVES GOVERNANCE AND TALENT GOVERNANCE: AN ANALYSIS BASED ON JOB COMPETENCY, PERFORMANCE EVALUATION, AND ORGANIZATIONAL EFFECTIVENESS	475
Wang Biao	

SANOAT KORXONALARI INNOVATSION SALOHİYATINI BAHOLASH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH	481
Bahodirov Shohruh Bahodir o'g'li	
QIMMATLI QOG'OZLAR BOZORINI TARTIBGA SOLISHNING XALQARO TAJRIBASI.....	488
Mallabayev Jobir Baxtiyorovich	
ANALYSIS OF THE FINANCIAL AND ECONOMIC ACTIVITY REPORTS OF OOO SAM TRADING STROY	493
Usmonova Dilfuza Ilhomovna	
WAYS TO IMPROVE THE USE OF FOREIGN EXPERIENCE IN THE TRANSPORT AND LOGISTICS CLUSTER IN THE NEW UZBEKISTAN.....	500
Musayeva Shoirazimovna	
FOUNDATIONS FOR THE SUSTAINABLE DEVELOPMENT OF TRANSPORT LOGISTICS IN UZBEKISTAN	507
Muradov Alisher Kurbanbaevich	
DAVLAT MULKINI BOSHQARISHNING INNOVATSION VA RAQAMLI MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH ISTIQBOLLARI.....	513
Musurmonqulov Muhammad Ural o'g'li	
KORXONALARNING INVESTITSIIYA FAOLIYATINI STRATEGIK BOSHQARISH: NAZARIYA VA ZAMONAVII YONDASHUVLAR INTEGRATSIYASI.....	521
No'monjonova Muazzam Mahbubjon qizi	
KORXONALARDA DEBITORLIK VA KREDITORLIK QARZLARNI BOSHQARISHNING INNOVATSION YONDASHUVLARI VA ULARNI TAKOMILLASHTIRISH YO'NALISHLARI	526
Mirzaev Ozod Furkatovich	
INVESTITSIIYA LOYIHALARINI MOLIALASHTIRISH MEXANIZMLARINI RIVOJLANTIRISH: GIDROENERGETIKA SEKTORI MISOLIDA.....	531
Xusanov Shaxbozbek Shuxratjon o'g'li	
ТЕХНОЛОГИЧЕСКИЕ ИННОВАЦИИ В КРАУДФАНДИНГЕ: БЛОКЧЕЙН, ИИ И БУДУЩЕЕ ИНВЕСТИРОВАНИЯ	538
Хамидова Фаридохон Абдулкарим кизи	
Каримова Азиза Аъзамиддин кизи	
BANK TIZIMIDA QO'LLANILADIGAN RAQAMLI TEXNOLOGIYALARNING TURLARI VA RIVOJLANISH BOSQICHLARI	545
Ollokulova Feruza Mansurovna	
Xursanova Shaxnoza Anvar qizi	
TA'LIM MUASSASALARIDA QO'SHIMCHA TA'LIM XIZMATLARINI BOSHQARISHNING NAZARIY YONDASHUVLARI	549
Safarova Kamola Shuxrat qizi	
QASHQADARYO VILOYAT MINTAQASINING IQTISODIY XAVFSIZLIK DARAJASI VA UNI BAHOLASH USLUBIYATI	553
Nurxonov Komiljon Tovkarayevich	
AYOLLARGA NISBATAN ZO'RAVONLIKNING IQTISODIY OQIBATLARI VA UNI KAMAYTIRISHNING BARQAROR RIVOJLANISHDAGI O'RNI.....	562
Feruza Bahodirxonovna Ibragimova	
ИНВЕСТИЦИОННЫЙ И ИННОВАЦИОННЫЙ ПОТЕНЦИАЛ ТУРИЗМА В УЗБЕКИСТАНЕ: СТРУКТУРНЫЕ ТРАНСФОРМАЦИИ И НОВЫЕ ИСТОЧНИКИ РАЗВИТИЯ	567
Насиров Дилшод Фархадович	
Асадов Амалжон Мехрожевич	
Ахматов Алинура Дилшодович	

ТЕОРЕТИЧЕСКИЕ МОДЕЛИ ИННОВАЦИОННОГО РАЗВИТИЯ ЭКОНОМИКИ	572
Насиров Дилшод Фархадович	
Хамраева Севара Мамуржановна	
Бахтиярова Алтынгул Бахтияровна	
INVESTITSION JOZIBADORLIKKA TA'SIR QILUVCHI OMILLAR TAHLILI	579
Mamatqulova Hafiza Bahodir qizi	
ЦИФРОВЫЕ ПЛАТФОРМЫ КАК НОВАЯ ФОРМА ОРГАНИЗАЦИИ	
БИЗНЕСА – ЭВОЛЮЦИЯ УПРАВЛЕНИЯ И ИНСТИТУЦИИ	586
Рахмонов Хумоюн Рустамжон угли	
XORIY BANKLARNING YANGI BOZORLARGA KIRISH STRATEGIYALARI VA ULARNING	
MILLIY BANK TIZIMLARIGA TA'SIRI ("IPOTEKA-BANK" AKSIYADORLIK	
TIJORAT BANKI MISOLIDA)	598
Kadirov Vaxid Marimbayevich	
Rajabboyeva Asalxon Mahmud qizi	

XORIJIY BANKLARNING YANGI BOZORLARGA KIRISH STRATEGIYALARI VA ULARNING MILLIY BANK TIZIMLARIGA TA'SIRI (“IPOTEKA-BANK” AKSIYADORLIK TIJORAT BANKI MISOLIDA)

Kadirov Vaxid Marimbayevich

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti, t.f.n., katta o'qituvchi

ORCID: 0000-0001-7568-8645

E-mail: vkadyrov64@gmail.com

Rajabboyeva Asalxon Mahmud qizi

Abu Rayhon Beruniy nomidagi Urganch davlat universiteti

Ijtimoiy-iqtisodiy fanlar fakulteti talabasi

ORCID: 0009-0003-0090-1837

E-mail: asalxonrajabboyeva5@gmail.com

Annotatsiya. Ushbu maqolada Ipoteka-bank ATBning ko'p yillik hisobotlari asosida moliyaviy ko'rsatkichlar, biznes samaradorligi, korporativ boshqaruv va barqarorlik hamda tavakkalchilikni boshqarish masalalari ilmiy jihatdan tahlil qilingan.

Kalit so'zlar: kredit portfeli, bank aktivlari, risk, xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (XMHS) ma'lumotlari, bank ESG tavakkalchiliklari, bankning likvidligi va moliyaviy barqarorligi.

Аннотация. В данной статье на основе многолетней отчетности Ipoteka-bank ATB проведён научный анализ финансовых показателей, эффективности бизнеса, корпоративного управления и устойчивости, а также вопросов управления рисками.

Ключевые слова: кредитный портфель, банковские активы, риск, данные международных стандартов финансовой отчетности (МСФО), ESG-риски банков, ликвидность и финансовая устойчивость банка.

Annotation. This article provides a scientific analysis of financial indicators, business performance, corporate governance and sustainability, as well as risk management issues based on long-term reports of Ipoteka-bank JSCB.

Keywords: loan portfolio, bank assets, risk, International Financial Reporting Standards (IFRS) data, ESG risks in banking, bank liquidity and financial stability.

KIRISH

O'zbekistonda faoliyat yuritayotgan Ipoteka-bank aksiyadorlik tijorat bankining missiyasi — aksiyadorlar va mijozlarning manfaatlari uchun barqaror va foydali iqtisodiy natijalarni ta'minlashdir. Ipoteka-bankning mamlakatimiz moliya bozoriga xorijiy banklar kirib kelishi sharoitida ishlab chiqilgan strategiyasi quyidagicha.

O'rta muddatli strategiya Ipoteka-bankning o'rta muddatli istiqbollari O'zbekistonning yosh, tez o'sayotgan va bank xizmatlaridan kam foydalanuvchi aholisi, shuningdek, ijobiy makroiqtisodiy asoslar bilan qo'llab-quvvatlanadi. Bank yiliga 20–25 % atrofida kredit portfelining o'sishini maqsad qilgan. O'rta muddatda sof foiz marjasi (NIM)ning bosqichma-bosqich oshishi kutilmoqda — bu aktivlar narxini qayta belgilash va operatsion samaradorlikni oshirish hisobiga ta'minlanadi.

Bank aktivlar sifati va risklar asosida kutilayotgan daromadni optimallashtirish uchun risk xarajatlarini intizomli boshqarish hamda portfelni diversifikatsiya qilish yo'nalishida strategik tashabbuslarni amalga oshirmoqda.

Asosiy strategik maqsadlar: Ipoteka-bank 2028-yilgacha bozor pozitsiyasini mustahkamlash va asosiy moliyaviy ko'rsatkichlarini yaxshilashga qaratilgan aniq strategik maqsadlarni belgilagan. Bank chakana kreditlashda yetakchilikni saqlab qolish va kundalik bank xizmatlari bo'yicha eng kuchli uchlikka kirishni maqsad qilgan. U o'zining faol mijozlar bazasini raqamli onboarding va kengroq ekotizim bilan integratsiya orqali kengaytirishni rejalashtirgan. Shu bilan birga, daromadlar ko'payishi, xarajatlar samaradorligi va qat'iy xarajat nazorati orqali foydalilikning oshishi kutilmoqda [1].

MAVZUGA OID ADABIYOTLAR SHARHI

Insoniyat tabiatan riskdan qochishga intiladi. Agar biz riskni nazorat qila olmasak, odatda undan qochishga harakat qilamiz, chunki har qanday ishonchsizlik o'ziga xos tarzda ma'lum darajadagi yo'qotishlarga olib kelishi mumkin.

Ba'zi xorijiy iqtisodchi olimlarning shu sohadagi ishlari bilan tanishilganda, ular tomonidan ham bank risklarining mohiyatiga turli xil ta'rif va tasnif berilganligini ko'rish mumkin.

D. A. Martsinkovskiyning ta'biri bilan aytganda: "Agar biz risklarni boshqarmasak, ular bizni boshqarishni boshlaydi" [4].

Taniqli lug'atchi S. N. Ojegovning rus tili lug'atida "risk" bu "muvaffaqiyatga intilish, baxtli hodisa, umid" degan ma'noni anglatadi, deyilsa, mashhur Vebster lug'atida riskga "xavf, zarar yoki talafot ko'rish ehtimoli" deb qaraladi [4].

V. T. Sevruc "risk — bu zarar ko'rish yoki manfaatni qo'ldan chiqarish bilan bog'liq ehtimollar o'lchamidir", degan ta'rif beradi [5].

Professor V. M. Usoskin "risk doimo noaniqlik bilan birga kelib, o'z navbatida oldindan ko'ra bilish qiyin yoki mumkin bo'lmagan voqealar bilan bog'liq bo'ladi", deb izohlaydi. Ba'zi mualliflar tomonidan risk noaniqlik sifatida ta'riflanadi [6].

E. S. Stoyanova "risk — bu rejalashtirilgan variantga nisbatan daromad ololmaslik yoki zarar ko'rish ehtimolidir", deb ta'rif keltirgan [7].

P. G. Graboviy, S. N. Petrova, S. I. Poltasevlarning "Riski v sovremennom biznese" kitobida "risk — bu korxona resurslarining bir qismini yo'qotish yoki daromad ololmaslik, qo'shimcha xarajatlar qilish xavfidir", deb ta'rif berilgan [8].

Iqtisodchi olim O. I. Lavrushin "bank riski ehtimoliy hodisaning qiymat o'lchovi bo'lib, u yo'qotishlarga olib keladi", degan fikrni ilgari suradi [4].

Rossiyalik yana bir iqtisodchi G. Panova "risk kutilmagan hodisalar yuzaga kelganida yo'qotish xavfi yoki imkoniyatidir", deb ta'rif beradi. U o'z ta'rifi orqali ikki asosiy yo'nalishni asoslab beradi: birinchidan, u riskni yo'qotishlar bilan bog'laydi; ikkinchidan esa riskning kutilmagan hodisa ekanligini ta'kidlaydi [4].

Chet ellik olimlar risklarni umumiy ta'riflashdan ko'ra ularning alohida turlarini ko'rib chiqishni afzal hisoblaydilar. Masalan, K. D. Valravenning fikricha, G'arb mamlakatlari banklari ko'proq likvidlik, kredit, portfel, sanoat, mamlakat, valyuta va foiz risklariga duch keladilar [4].

"Bankovskiy menejment" kitobi muallifi P. S. Rouz bank risklariga kengroq tushuncha berib, bank riski oltita asosiy tur — kredit riski, foyda ololmaslik riski, likvidlik riski, bozor riski, foiz riski va to'lovga qobiliyatsizlik riskidan iborat ekanligini ta'kidlaydi. Shuningdek, u ikkinchi darajali risklar qatoriga siyosiy, suiste'mol va valyuta risklarini kiritadi [4].

Tadbirkorlik riskining klassik va neoklassik ko'rinishlari ham ishlab chiqilgan bo'lib, klassik nazariyada tadbirkorlik riski qabul qilingan qarorlar natijasida yuzaga kelishi mumkin bo'lgan yo'qotishlarning matematik kutilishi bilan tenglashtiriladi [9].

Adam Smith tadbirkorlik faoliyatining ayrim xususiyatlari haqida so'z yuritir ekan, quyidagilarni ta'kidlaydi: "Foydaning odatdagi ko'rinishi doimo ozmi-ko'pmi risk bilan o'sib boradi. Biroq unga proporsional tarzda o'smaydi. Insonlar tavakkal qilib ishlashlari riskga olib keladi" [10].

"Bank risklari va kreditlash" kitobi muallifi Sh. Z. Abdullayeva fikriga ko'ra: "Bank amaliyotida risk har doim ham kutilmagan hodisa emas. Bank faoliyatining barcha turlari risk bilan bog'liq. Bank ushbu faoliyat turi yoki operatsiya riskli ekanligini bila turib, uni amalga oshiradi va barcha hollarda yuqori daromad olishni rejalashtiradi" [11].

"Bank ishi" kitobi muallifi I. R. Toymuhamedov esa bank riskiga quyidagicha ta'rif beradi: "Risk — bu ma'lum maqsadni ko'zlagan holda olib borilayotgan faoliyat natijasida yuzaga keladigan ishonchsizlik hamda ba'zan qoniqarsiz yakunlanishi oqibatida yuzaga keladigan yo'qotishlar jarayonidir. Risklar bank faoliyatida o'lchash mumkin bo'lgan ko'rsatkich bo'lib, ular ko'pincha bankning yo'qotgan daromadi yoki ko'rgan zarariga teng bo'ladi" [12].

Iqtisodiy risklar "mamlakat yoki bankning iqtisodiy ahvolidagi salbiy o'zgarishlar oqibatida yuzaga keladigan risklar" sifatida tavsiflanadi. Eng ko'p tarqalgan iqtisodiy risk turiga balanslashmagan likvidlik riski kiradi, ya'ni majburiyatlar bo'yicha to'lovlarni o'z vaqtida bajara ololmaslik holati [13].

TADQIQOT METODOLOGIYASI

Tadqiqot jarayonida tahlil va sintez, statistik tahlil, iqtisodiy tahlil usuli, induksiya va deduksiya usullaridan foydalanildi.

TAHLIL VA NATIJALAR

Ipoteka-bank ATBning bozordagi pozitsiyasi 2024-yil yakuniga ko'ra quyidagicha: Ipoteka-bank 50,5 trln so'mlik aktivlar hajmi bilan O'zbekistondagi aktivlar bo'yicha eng yirik xususiy bank hisoblanadi. Xalqaro moliyaviy hisobot standartlari (XMHS) ma'lumotlariga ko'ra, bu ko'rsatkich uni umumiy soha kesimida 5-o'ringa olib chiqdi. Bank bozorda eng yirik ipoteka portfeliga ega bo'lib, uning hajmi 15,9 trln so'mni tashkil etadi va bu ko'rsatkich sohaning 23 % iga to'g'ri keladi. Bank O'zbekiston bo'ylab 39 ta filialdan iborat keng tarmoqqa ega.

Faol chakana mijozlar soni 2024-yilda 1,7 million nafarga yetib, yil davomida qariyb 13 % ga oshdi. Ipoteka-bank Toshkent shahri jamoat transporti to'lovlarida o'z bank kartalaridan foydalanish bo'yicha yetakchi o'rinda turadi — ushbu segmentdagi barcha kartali tranzaksiyalarning 18 % i bank kartalari orqali amalga oshirilgan. Bankda hozirda taxminan 4 300 nafar xodim ishlaydi va moliyaviy inklyuziyani 216 ta joydan tashqari chakana kassalar orqali qo'llab-quvvatlaydi. Tashkiliy rivojlanish va operatsion faoliyatning OTP Group standartlari asosida integratsiyasi 2024-yilda ham davom ettirildi [1].

Ipoteka-bank ATBning 2024-yil yakuniga ko'ra moliyaviy ko'rsatkichlari shuni ko'rsatadiki, bank universal model asosida faoliyat yuritib, chakana, korporativ, kichik va o'rta biznes hamda mikrobank xizmatlari segmentlarida kuchli ishtirok etmoqda. Bank barcha asosiy moliyaviy ko'rsatkichlar bo'yicha barqaror va mustahkam natijalarga erishishda davom etmoqda. OTP Group tajribasi va moliyaviy ko'magiga tayangan holda, Ipoteka-bank O'zbekiston bank sektorining kelajagini shakllantirishda faol ishtirok etmoqda — xizmatlardan foydalanish imkoniyatlarini kengaytirib, innovatsiyalarni ilgari surib, mamlakatning uzoq muddatli iqtisodiy transformatsiyasi jarayoniga hissa qo'shmoqda.

1-jadval

Ipoteka bankning 2024-yil uchun moliyaviy ko'rsatkichlari

ROE 23%	Sof Foyda 99.6 mln \$	Jami aktivlar 3.9 mlrd \$	Umumiy kreditlar 3.1mlrd
ROA 2.7%	Jami depozitlar 1.4 mlrd \$	CIR 40.2%	Risk Xarajatlari Ko'rsatkichi 2.6%
NIM 7.8%	Sof kreditlarning depozitlarga nisbati 181%	NSFR 114.1%	Kapital Monandligi 16.0% <u>min talab. 13%</u>

Manba: Ipoteka bank hisoboti asosida muallif ishlanmasi

2024-yilda Ipoteka-bank kuchli operatsion faollik va intizomli balans boshqaruvi natijasida barqaror moliyaviy natijalarga erishdi. Soliqdan keyingi foyda 1 287 mlrd so'mni tashkil etdi (xalqaro moliyaviy hisobot standartlari — XMHS bo'yicha), bu esa 23 % ROE (kapital rentabelligi)ga teng. Sof foiz daromadlari 10 % ga oshib, 3 700 mlrd so'mga yetdi. Bunga chakana kredit portfelining kengayishi, davlat qimmatli qog'ozlariga sarmoya ajratilishi va faol banklararo joylashtirishlar sabab bo'ldi. Sof foiz marjasi (NIM) 7,8 % darajasida mustahkam saqlanib qoldi.

Komissiya daromadlari 316 mlrd so'mni, boshqa operatsion daromadlar esa 291 mlrd so'mni tashkil etdi. Operatsion xarajatlar 22 % ga oshib, 1 753 mlrd so'mga yetdi — bu texnologiya, inson resurslari va infratuzilmaga yo'naltirilgan investitsiyalarni aks ettiradi. Shunga qaramay, samaradorlik yuqori darajada saqlanib qoldi: xarajatlarning daromadlarga nisbati (C/I) 40,2 % ni tashkil etib, operatsion foyda 2 555 mlrd so'm bo'ldi.

Yil yakunida umumiy risk xarajatlari 1 112 mlrd so'mni, shundan 1 049 mlrd so'm kredit riski xarajatlarini tashkil etdi. Bu kreditlar bo'yicha 2,6 % risk xarajat koeffitsiyentiga teng. Ushbu ko'rsatkich risklarni boshqarish tizimining kuchaytirilgani va kredit muhitining barqarorlashganini ko'rsatadi. 3-bosqichdagi (muammoli) kreditlar ulushi 20,6 % ni tashkil qildi, bu esa ayrim korporativ mijozlar kreditlarining qayta tasniflanishi bilan bog'liq. Shu bilan birga, zaxiralar bilan qoplash darajasi 63,8 % ni tashkil etdi.

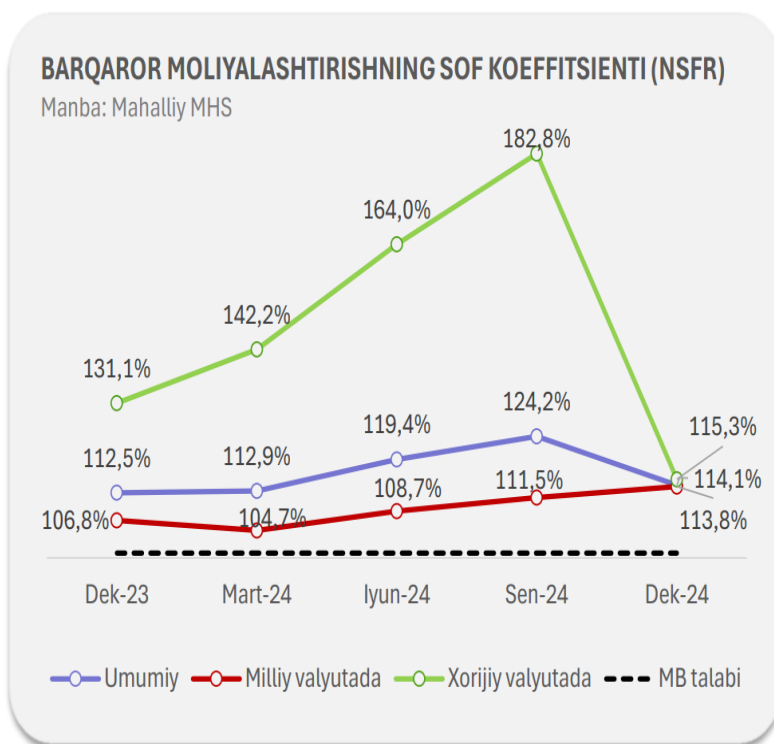
Bankning likvidligi va moliyaviy barqarorligi sezilarli darajada yaxshilandi: kreditlarning depozitlarga nisbati 181 % ga tushdi (2023-yil iyun oyida — 307 %). Davlat tomonidan qo'llab-quvvatlangan va subsidiyalangan ipoteka kreditlarini hisobga olmagan holda, bu ko'rsatkich 110 % ni tashkil etdi. Bu esa balans tarkibini optimallashtirish va moliyalashtirishning barqarorroq modeliga o'tish yo'lida muhim bosqich bo'ldi [1].

2024-yilda Ipoteka-bank O'zbekistonning korporativ bank sektori bo'yicha yetakchi xususiy moliya institutlaridan biri sifatidagi mavqeini yanada mustahkamladi. Bank yirik mijozlar bazasiga individual yondashuv asosida moliyaviy yechimlar va yuqori darajadagi xizmatlar taqdim etib, strategik, ijtimoiy ahamiyatga ega hamda barqarorlik bilan bog'liq loyihalarni moliyalashtirishdagi o'rnini kuchaytirdi.

Bank faoliyatidagi muhim voqealardan biri — European Bank for Reconstruction and Development bilan 20 mln AQSh dollarlik kredit bitimining imzolanishi bo'ldi. Ushbu mablag'ning 10 mln dollari ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlashga, qolgan 10 mln dollari esa "yashil iqtisodiyotni moliyalashtirish dasturi" doirasidagi loyihalarga yo'naltirilgan. Bu mablag'lar Ipoteka-bankning inklyuziv moliya, ekologik barqarorlik va ayollar tadbirkorligini qo'llab-quvvatlash borasidagi uzoq muddatli majburiyatlarini aks ettiradi.

Likvidlilik tavakkalchiligini boshqarish. Ipoteka-bank 2024-yil davomida barqaror likvidlilik zaxiralarini saqlab qoldi va bu zaxiralar nafaqat tartibga soluvchi, balki ichki me'yorlardan ham ancha yuqori bo'ldi [1].

Barqaror moliyalashtirishning sof koeffitsiyenti (NSFR) yil yakunida o'rtacha 114 % ni tashkil etib, 2024-yil sentabr oyida 124 % bilan eng yuqori darajaga yetdi. Milliy valyutadagi NSFR (LCY NSFR) 107–114 % oralig'ida barqaror bo'lib, ichki moliyalashtirishga yuqori darajadagi tayanuvchanlikni ko'rsatdi. Chet el valyutasidagi NSFR (FCY NSFR) sentabr oyida 183 % gacha keskin oshdi, biroq IV chorakda 115 % gacha pasaydi. Bu pasayish 300 mln AQSh dollari miqdoridagi yevroobligatsiyalarning muddati bo'yicha texnik qayta tasniflanishi bilan bog'liq bo'lib, bu omil ularning ASF koeffitsiyentini 100 % dan 30 % gacha kamaytirdi. Shunga qaramay, ushbu ko'rsatkich O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki talablaridan sezilarli darajada yuqori bo'lib qoldi.

1-rasm. Barqaror moliyalashtirishning sof koeffitsiyenti¹

Likvidlikni qoplash koeffitsiyenti (LCR) 2024-yil dekabriga kelib 153 % dan 444 % gacha oshdi. Bunga yuqori sifatli likvid aktivlar (HQLA) hajmining o'sishi asos bo'ldi. Milliy valyutadagi LCR (LCY LCR) doimiy ravishda 195 % dan 234 % gacha ko'tarildi, chet el valyutasidagi LCR (FCY LCR) esa II chorakda 632 % darajasiga yetib, keyinchalik qisqa muddatli valyuta mablag'larini joylashtirish strategiyasining o'zgarishi ortidan 307 % gacha pasaydi.

Ushbu ko'rsatkichlar bankning likvidlilik bo'yicha barqaror holatini va bozor tavakkalchiliklarini hech qanday operatsion uzilishsiz yengib o'tish qobiliyatini tasdiqlaydi.

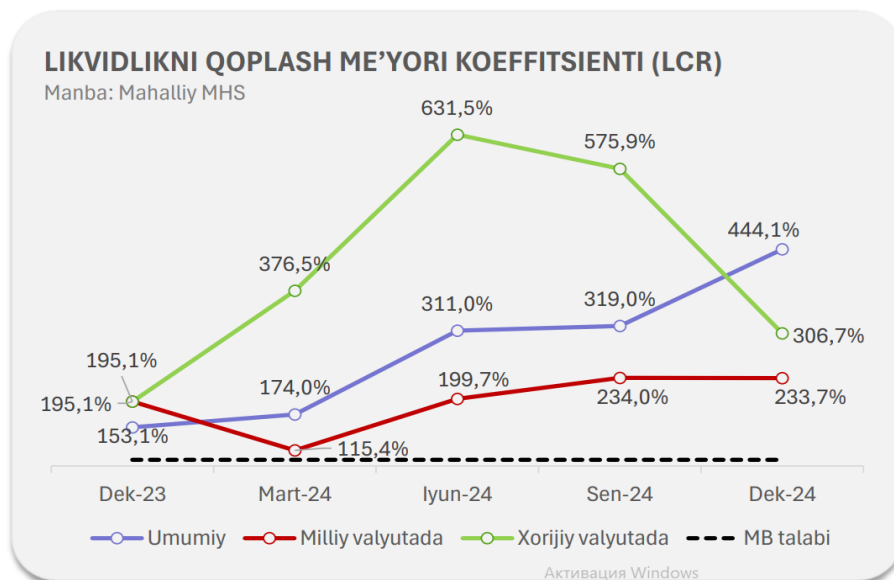
1 Manba: ipoteka bank ATB ma'lumoti.

Ipoteka-bank ATBning kapital boshqaruvi quyidagicha. Kapital monandligi va tartibga solish talablariga rioya etilishi 2024-yil davomida Ipoteka-bank O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan belgilangan 13 % minimal talabdan ancha yuqori darajadagi kapital holatini saqlab qoldi.

Regulyativ kapital monandlik koeffitsiyenti (CAR), mahalliy moliyaviy hisobotlar standarti (Mahalliy MHS) asosida: 2023-yil dekabr oyidagi 17,58 % dan 2024-yil mart oyida 16,53 % gacha pasaydi, bu tavakkalchilikka tortilgan aktivlar (RWA) hajmining oshishi bilan izohlanadi. 2024-yil sentabrda 16,79 % ga ko'tarildi, bu ichki kapitalning shakllanishi hisobiga erishildi. Yil 16,03 % darajada yakunlandi, bu esa 7,9 trln so'm kapital hajmi va 49,6 trln so'm tavakkalchilikka tortilgan aktivlar (RWA) fonida yuzaga kelgan vaqtinchalik kapital kamayishini aks ettiradi.

Kuzatilgan o'zgarishlarga qaramay, bankning kapital bazasi barqarorligicha saqlandi.

2-rasm. Likvidlikni qoplash me'yori koeffitsiyenti²

Ipoteka-bank **ATB faoliyatida barqarorlik va ESG tavakkalchiligini boshqarish** 2024-yilda Ipoteka-bank ESG tamoyillarini o'zining tavakkalchiliklarni boshqarish tizimi va biznes strategiyasiga chuqur joriy etdi, bu orqali OTP Group ning barqarorlik kun tartibiga moslashuvini tezlashtirdi. 2024-yil mart oyida OTP Group bilan muvofiqlashtirilgan ESG strategiyasi tasdiqlandi, u ekologik va ijtimoiy ta'sirlarni korporativ, chakana va MSE (kichik va mikro biznes) portfellariga integratsiya qilish bo'yicha aniq yo'l xaritasini belgilab berdi.

Bank ESG tavakkalchiliklarini boshqarish bo'yicha kompleks tizimni ishga tushirdi va u quyidagilarni o'z ichiga oladi: ESG stress-testlari, ekologik va ijtimoiy boshqaruv tizimi bilan muvofqlik hamda ESG omillarini kredit tavakkalchiliklarini baholashga integratsiya qilish. International Finance Corporation bilan hamkorlikda yashil moliyalashtirish imkoniyatlarini aniqlash uchun diagnostika o'tkazildi, European Bank for Reconstruction and Development va Green Climate Fund bilan hamkorlik esa Green Economy Financing Facility (GEFF) doirasida moliyalashtirishni gender yondashuvi asosida yo'naltirishga xizmat qildi.

Bank atrof-muhit bo'yicha muvofqlikni ham kuchaytirdi — O'zbekiston bo'yicha davlat ekologik ekspertizasidan (SEE) ijobiy baho olgan birinchi bank bo'ldi. Ushbu ekspertiza 18 ta filialni qamrab olib, chiqindilarni boshqarish xarajatlari va tartibga soluvchi tavakkalchiliklarni minimallashtirishga xizmat qildi.

Ijtimoiy va ekologik ta'sirni yanada chuqurlashtirish uchun bankda Barqaror taraqqiyot bo'linmasi tarkibi kengaytirildi, ESG bo'yicha treninglar tizimlashtirildi va "yashil PR" strategiyasi ishga tushirildi. Bu strategiya bankning barqarorlik portalida yuritilib, ochiqlik va manfaatdor tomonlar bilan faol muloqotni ta'minlaydi.

2024-yildagi asosiy ESG yutuqlari quyidagilardan iborat: milliy valyutadagi 1,4 trln so'mlik yevroobligatsiyalar chiqarilishi JPMorgan Chase tomonidan BMTning Barqaror rivojlanish maqsadlariga mos yuqori samarali rivojlanish moliyasi sifatida baholandi. Bank tomonidan birinchi barqarorlik hisoboti tayyorlandi, u Korporativ barqarorlik hisobot berish direktivasi doirasida Ernst & Young tomonidan auditdan o'tkazildi. Hisobot OTP Group sho'ba korxonalarini qamrab olib, xalqaro ilg'or amaliyotlarga muvofiq tuzildi.

"Yashil" kredit portfeli 109,3 mlrd so'mga yetdi, bu 2028-yilgacha 494,4 mlrd so'm miqdoridagi maqsad sari muhim qadam hisoblanadi. 17 ta ijtimoiy mas'uliyat va homiylik loyihalari amalga oshirildi, "Markaziy Osiyodagi biznes ayollar" dasturi shular jumlasidandir.

2 Manba: ipoteka bank ATB ma'lumoti.

Ko'rsatkich nomi	2025-yil (haqiqiy / kutilgan)	2026-yil (prognoz)
Bank sektori jami aktivlari (mlrd \$)	72,0	~82–85
Bank sektori kapital yetarliligi (CAR, %)	18%	Min. talab: 13%
Muammoli kreditlar ulushi (NPL, %)	~4%	6–7% prognozi
Aholining jami depozitlari (trln so'm)	152 trln (+34%)	O'sish davom etadi
Jismoniy shaxslarga berilgan kreditlar (Q1, trln so'm)	34,9 trln (+74%)	—
O'zbekiston YaIM real o'sishi (%)	7,7% (yil yakunida)	6,5–7,0% prognozi
Inflyatsiya (yillik, %)	7,3% (dekabr)	~6,5% prognoz
Markaziy bank asosiy stavkasi (%)	14% (o'zgarishsiz)	14% (2026 boshiga)
Xalqaro zaxiralar (mlrd \$)	55 mlrd (rekord)	O'sish prognozi
Banklararo tranzaksiyalar o'sishi	1,6 baravarga oshdi	Yuqori sur'at kutilmoqda
Ipoteka bank: tizimli ahamiyatga molik bank	Ha (Markaziy bank, 2024-okt.)	Ha (2025-yil uchun ham belgilangan)

Manba: O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki matbuot anjumanlari, OTB va XVJ prognozlari asosida muallif tomonidan tuzilgan [14, 15, 16, 17]

2025-yil yakunlariga ko'ra, O'zbekiston bank sektori jami aktivlari 72 mlrd dollarga yetdi, kapital yetarliligi esa 18 % ni tashkil etdi. Bu ko'rsatkich me'yoriy talablardan sezilarli darajada yuqori bo'lib, sektorning moliyaviy barqarorligini tasdiqlaydi [14].

Aholining banklardagi jami depozitlari 152 trln so'mga yetdi, bu 2024-yilga nisbatan 34 % ga o'sishni anglatadi. Chakana kreditlash ham jadal sur'atlarda o'sdi: 2025-yil birinchi choragida fuqarolarga 34,9 trln so'mlik kreditlar ajratildi, bu 2024-yilning mos davriga nisbatan 74 % ga ko'p [15].

Ipoteka-bank ATB 2025-yil uchun ham O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki tomonidan mahalliy tizimli ahamiyatga molik banklar qatoriga kiritildi [16].

2025-yil yakuniga ko'ra, O'zbekiston iqtisodiyotining real o'sishi 7,7 % ni tashkil etdi va prognozlardan yuqori shakllandi [17]. 2026-yil uchun Markaziy bank prognoziga ko'ra, yalpi ichki mahsulot o'sishi 6,5–7 % atrofida, inflyatsiya darajasi esa 6,5 % atrofida shakllanishi kutilmoqda [14].

Bunday ijobiy makroiqtisodiy muhit Ipoteka-bank ATBning strategik maqsadlari — kredit portfelini diversifikatsiya qilish, ESG risklarini modellashtirish va operatsion barqarorlikni ta'minlash yo'lida qulay zamin yaratmoqda.

XULOSA VA TAKLIFLAR

Xulosa qilib aytganda, 2024-yilda Ipoteka-bank o'z transformatsiya yo'lini qat'iyat va fidoyilik bilan davom ettirib, uzoq muddatli va barqaror o'sish uchun mustahkam poydevor yaratdi. Yangi tashkil topgan va tajribali rahbariyat boshchiligida bank davlatga tegishli an'anaviy moliyaviy institutdan zamonaviy, xususiy mulkdagi hamda OTP Group tarkibiga to'liq integratsiyalashgan universal moliyaviy institutga aylanish yo'lida sezilarli yutuqlarga erishdi.

Ipoteka-bank o'zining meros bo'lib qolgan kuchli tomonlari — chakana va ipoteka kreditlash sohasida bozor yetakchiligi hamda mamlakat bo'yicha yetakchi beshlik banklari qatorida mustahkam mavqega ega ekanligiga tayangan holda yuqori moliyaviy natijalarga erishdi, operatsion samaradorlikni oshirdi hamda boshqaruv va nazorat tizimini modernizatsiya qildi. Ehtiyotkorlik bilan zaxiralar yaratildi, kapital buferlari mustahkamlandi va barqaror o'sishni qo'llab-quvvatlash uchun balans strategik jihatdan qayta shakllantirildi.

Ipoteka-bank OTP Group rahbarligi ostida o'sishning yangi bosqichiga o'tayotgan bir paytda, uning risklarni boshqarish tizimi bozor ishonchini mustahkamlash, kapital intizomini ta'minlash va biznesning barcha segmentlarida barqaror hamda daromadli kengayishni qo'llab-quvvatlovchi muhim strategik omil bo'lib xizmat qilmoqda. 2025-yil va undan keyingi davrda bank kredit portfelini diversifikatsiya qilish, ESG risklarini modellashtirish va rivojlanayotgan me'yoriy-huquqiy muhitda operatsion barqarorlikni ta'minlashga alohida e'tibor qaratgan holda o'zining integratsiyalashgan imkoniyatlarini kengaytirishda davom etadi.

Yalpi ichki mahsulotning barqaror o'sishi, ijobiy demografik tendensiyalar va bank sektorining faol rivojlanish bosqichida ekanligi bilan tavsiflanadigan qulay makroiqtisodiy sharoitda Ipoteka-bank O'zbekiston moliya sektorini rivojlantirishning navbatdagi bosqichida yetakchilik qilish uchun mustahkam pozitsiyaga ega. Strategik aniqlik, institutsional intizom va ijro samaradorligi asosida bank o'zining to'liq salohiyatini ro'yobga chiqarish hamda mijozlar, jamiyat va aksiyadorlar uchun barqaror qiymat yaratishga tayyor.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Ipoteka-bank. Yillik boshqaruv hisoboti. – 2024-yil uchun moliyaviy yil yakunlari. – www.ipotekabank.uz
2. Fozilchayev, Sh. Q., Xidirov, N. G. *Moliyaviy risklar nazariyasi: o'quv qo'llanma*. – Toshkent, 2019.
3. Зайнутдинов, Ш. Н., Шермухамедов, А. Т. *Риск-менеджмент*. – Ташкент: Iqtisod-moliya, 2007.
4. Togayev, S. S. *Bank risklari: o'quv qo'llanma*. – Samarqand, 2019.
5. Абдуллаева, Ш. З. *Банк рисклари ва кредитлаш*. – Тошкент: «Молия», 2002. – 59-б.
6. Усоскин, В. М. *Современный коммерческий банк*. – М.: ИПЦ, 1994. – 26-с.
7. Стоянова, Е. С. *Финансовый менеджмент*. – М.: Перспектива, 1993. – 121-с.
8. Грабовый, П. Г., Петрова, С. Н., Полталцев, С. И. *Риски в современном бизнесе*. – М.: «Аланс», 1994. – 27-с.
9. Тэпман, Л. Н. *Риски в экономике* / под ред. В. А. Швандара. – Москва, 2002. – 10-б.
10. Соколов, Ю. А., Амосова, Н. А. *Система страхования банковских рисков*. – Москва, 2003. – 6-с.
11. Абдуллаева, Ш. З. *Банк рисклари ва кредитлаш*. – Тошкент: «Молия», 2002. – 88-б.
12. Тоймухамедов, И. Р. *Банк иши*. – Тошкент, 2005. – 105-б.
13. O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi tomonidan 2011-yil 25-mayda 2229-son bilan ro'yxatga olingan "Tijorat banklarining bank tavakkalchiliklarini boshqarishiga nisbatan qo'yiladigan talablar to'g'risida"gi Nizom.
14. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki raisi T. A. Ishmetovning 2026-yil 28-yanvardagi matbuot anjumani: O'zbekiston bank sektori, so'm kursi va asosiy stavkaning rolini kuchaytirish haqida. – www.cbu.uz, 28.01.2026.
15. Spot.uz. Markaziy bankning pul-kredit siyosati bo'yicha sharhi: 2025-yil I choragida fuqarolarga kredit ajratish. – www.spot.uz, 20.05.2025.
16. O'zbekiston Respublikasi Markaziy banki. 2025-yil uchun mahalliy tizimli ahamiyatga molik banklar ro'yxati haqida xabar. – www.cbu.uz, 14.11.2024.
17. Gazeta.uz. Markaziy bank yil yakuni bilan iqtisodiyot 7,7 % o'sishini qayd etdi; 2026-yil uchun prognoz 6,5–7 %. – www.gazeta.uz, 11.12.2025.

IQTISODIYOT & TARAQQIYOT

Ijtimoiy, iqtisodiy, texnologik, ilmiy, ommabop jurnal

Ingliz tili muharriri: Feruz Hakimov

Musahhih: Zokir ALIBEKOV

Sahifalovchi va dizayner: Oloviddin Sobir o'g'li

2026. № 4 (2)

© Materiallar ko'chirib bosilganda "Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali manba sifatida ko'rsatilishi shart. Jurnalda bosilgan material va reklamalardagi dalillarning aniqligiga mualliflar ma'sul. Tahririyat fikri har vaqt ham mualliflar fikriga mos kelamasligi mumkin. Tahririyatga yuborilgan materiallar qaytarilmaydi.

Mazkur jurnalda maqolalar chop etish uchun quyidagi havolalarga maqola, reklama, hikoya va boshqa ijodiy materiallar yuborishingiz mumkin.
Materiallar va reklamalar pullik asosda chop etiladi.

El.Pochta: sq143235@gmail.com

Bot: @iqtisodiyot_77

Tel.: 93 718 40 07

Jurnalga istalgan payt quyidagi rekvizitlar orqali obuna bo'lishingiz mumkin. Obuna bo'lgach, @iqtisodiyot_77 telegram sahifamizga to'lov haqidagi ma'lumotni skrinshot yoki foto shaklida jo'natishingizni so'raymiz. Shu asosda har oygi jurnal yangi sonini manzilingizga jo'natamiz.

"Yashil" iqtisodiyot va taraqqiyot" jurnali 03.11.2022-yildan O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Adminstratsiyasi huzuridagi Axborot va ommaviy kommunikatsiyalar agentligi tomonidan №566955 reyestr raqami tartibi bo'yicha ro'yxatdan o'tkazilgan.

Litsenziya raqami: №046523. PNFL: 30407832680027

Manzilimiz: Toshkent shahar, Mirzo Ulug'bek tumani
Kumushkon ko'chasi, 26-uy.

Jurnal sayti: <https://yashil-iqtisodiyot-taraqqiyot.uz>